

Міністерство освіти й науки України
Тернопільський національний економічний університет
Кафедра економічної теорії

Міждисциплінарна курсова робота
з економічної теорії

на тему:

«Макроекономічні, інституціональні та структурні фактори приваблення
прямих іноземних інвестицій»

Студентки 2 курсу групи ЕЕП – 21

Гарбуз О.С.

Науковий керівник :

ст.викладач,доц., кан.ек.наук

Чирак І.М.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ECTS _____

Тернопіль - 2018

План

Вступ

1. Теоретико – методологічні засади сутності та механізму прямого іноземного інвестування та факторів впливу на нього.
2. Макроекономічний аналіз інституціональних та структурних факторів приваблення прямих іноземних інвестицій .
3. Проблеми залучення прямих іноземних інвестицій та шляхи їх вирішення

Висновки

Список використаної літератури

Вступ

На етапі сучасного розвитку Україна перебуває у складному становищі. Низька інвестиційна активність є одним з тих чинників який уповільнив економічне зростання країни. Як бачимо з практики світових країн, досить складно вийти з економічної кризи без використання іноземних інвестицій. На сучасному етапі економічного розвитку Україна перебуває у досить складному економічному становищі. Чинники, які уповільнили перехід країни до економічного зростання є низька інвестиційна активність. З прикладу світового досвіду ми бачимо, що без використання іноземних інвестицій країнам досить складно вийти з економічної кризи. Саме висока інвестиційна активність сприяє підвищенню соціально – економічного розвитку держави та стимулює конкуренцію. Для України надзвичайно важливим є залучення прямих іноземних інвестицій та факторів впливу на цей процес задля розвитку економіки та держави в цілому.

.Надзвичайно актуальною проблемою і однією з ключових елементів загальної стратегії розвитку національної економіки є проблема оптимізації інвестиційної діяльності. Велика кількість науковців займається її розробкою.

Серед іноземних авторів виділяють такі праці вчених – економістів як У. Шарп, Л. Гітман, М. Джонк, Дж. Кейнс, С. Беренс, К. Рейлі, В. Шапіро, В. Бочаров. Українські науковці теж зробили вагомий внесок у вивчення проблематики інвестиційної діяльності. Це такі вчені як І. О. Бланк, А. А. Пересада, О. В. Мертенс, В. Г. Федоренко, С. К. Реверчук, А. С. Гальчинський, В. М. Геєць та ін. Проте, не зважаючи на значну кількість наукових робіт, що висвітлюють різноманітні аспекти інвестування як елементу реалізації стратегічного розвитку національної економіки, дане питання потребує подальшого доопрацювання та всебічного дослідження [4] .

З метою зменшення ризиків, потенційні інвестори перед тим як вкладати кошти. Потенційні іноземні інвестори перед тим як вкладати кошти, детально та всебічно аналізують ступінь привабливості країни, того чи іншого регіону, галузі економіки, підприємства, організації з метою зменшення ризиків. Основними ознаками привабливості інвестування виступають такі

фактори як доступність місцевого ринку ,сприятливі умови законодавства та безпека в країні, потенційний ринок праці, регулювання питань можливості вивозу інвестованого капіталу , захист інтелектуальної власності та сприятливий інвестиційний клімат та фоні зовнішньоекономічної політики. [1, с.90].

Метою статті є визначення можливостей та факторів залучення прямих іноземних інвестицій у регіони України.

Завданням курсової роботи є обґрунтування теоретичної засади прямих іноземних інвестицій . Роль прямих іноземних інвестицій у соціально – економічному розвитку країни, аналіз стану і напрямків надходження прямих іноземних інвестицій в Україну. Аналіз впливу негативних факторів на залучення прямих іноземних інвестицій; розробка системи заходів щодо покращення умов залучення іноземних інвестицій задля сприяння соціально-економічному розвитку України.

Об'єктом дослідження є процес залучення та використання прямих іноземних інвестицій та їх впливу на соціально – економічний розвиток України.

Предметом дослідження виступає система організаційно-економічних заходів на регіональному рівні щодо створення сприятливих умов для залучення та ефективного використання ПІІ в країні.

1. Теоретико – методологічні засади сутності та механізму прямого іноземного інвестування та факторів впливу на нього.

На сьогоднішній день міжнародна економіка відображає тенденції руху капіталів національних господарств попередніх періодів. Вдосконалення структури країни як всередині так і зовні безпосередньо залежить від масштабів і динаміки міжнародної інвестиційної діяльності, яка впливає на особливості та напрямки розвитку країни. У сучасному світі постсоціалістичних країн, до яких входить Україна, інвестиції стають ключовими чинниками їхнього економічного розвитку. Адже для того щоб країна змогла перейти від адміністративно – командної економіки до ринкової потрібно ставити глобальні завдання задля забезпечення в подальшому позитивних незворотних змін у всіх галузях господарського комплексу. Реалізація цих завдань і програм щодо динамічного зростання національної економіки потребує значних обсягів фінансових ресурсів. На жаль, на даний час недостатньо власних джерел фінансування розвитку підприємства. Внутрішні джерела використовуються переважно для забезпечення і підтримки більш важливих життєвих сфер економіки.

В період реформування вітчизняної економіки, тобто в період переходу її від адміністративно – командної економіки до ринкової термін «інвестиції» почав широко використовуватися. У словниках економічного характеру радянського часу цей термін був відсутнім. Замість нього використовувався термін «капітальні вкладення».

Слово інвестиції походить з латинської мови. Цей термін означає вкладати цінності, кошти або довгострокове вкладення капіталу в підприємство, справу.

У широкому розуміння значення «інвестиції» – це дія, яка за своїм характером означає вкладати грошові, майнові, інтелектуальні та інші цінності в різні види діяльності, незалежно чи це виробнича сфера чи невиробнича [2].

Інвестиції являють собою економічні ресурси направлені на збільшення реального капіталу суспільства. Економічними ресурсами вважається розширення та модернізація виробництва, створення товарно – матеріальних запасів та резервів та створення виробничої інфраструктури. Також до

економічних ресурсів належить створення соціальної інфраструктури.ю підготовка та перепідготовка персоналу, наукове обслуговування .

Узагальнивши все вищезазначене, інвестиції – це вкладення капіталу. Він вкладається сьогодні з мнтою подальшого його приросту, тобто збільшення у майбутньому. Результатом інвестування є приріст капіталу який і є відповідним відшкодуванням за можливі ризики втрати вкладених коштів і неотримання очікуваного прибутку. Останній в процесі інвестування є джерелом зростання капіталу , який отримує інвестор від вкладених коштів.Усі процеси інвестування, тобто чи то вкладення капіталу чи отримання прогнозованого прибутку відбуваються у визначеному інвестиційним проектом часі [1].

Інвестиції є важливим елентом для розвитку країни, в яку вона інвестує .Найперше, це приання модернізації виробничих процесів, запровадження новітніх технологій і високопродуктивного обладнання. Останнім можуть бути автоматичні лінії,верстати із числовим програмним забезпеченням, механізми та автомати, які полегшують або повністю заміняють ручну роботу.

Як зазначено в Законі України «Про режим іноземного інвестування» іноземні інвестиції – цінності, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти інвестиційної діяльності відповідно до законодавства України з метою отримання прибутку [13] .

Класифікація прямих іноземних інвестицій відбувається за такими ознаками :

- 1.Іноземні інвестиції можуть здійснюватись у вигляді :
  - – іноземної валюти, що визнається НБУ конвертованою;
  - будь-якого рухомого і нерухомого майна та пов'язаних з ним майнових прав;
  - інших цінностей, які відповідно до закону визнаються іноземними інвестиціями.

Формами прямих іноземних інвестицій є :

- “браунфілд” — купівля підприємства (або його частки) через набуття і придбання прав власності на існуюче підприємство в обсязі, який надає можливість брати безпосередню участь в управлінні цим підприємством. Такі інвестиції домінували в початковий період економічної трансформації в країнах ЦСЄ.

– “грінфілд” інвестиції — розміщення капіталу за кордонами материнської країни інвестора. Вони мають на мені здійснення господарської діяльності з самого початку. Процес інвестування в проект починається з нуля і передбачає створення нового об’єкта [6] .

За типом інтеграції прямі іноземні інвестиції поділяють на два типи :

1) “горизонтальні” прямі іноземні інвестиції . Такі інвестиції відбуваються , тільки тоді коли інвестування відбувається за кордоном в межах однієї галузі для виробництва продукції, що раніше вироблялась інвестором в його країні. Спонукальним мотивом для них є митні тарифи, зменшення транспортних витрат та ефект масштабу виробництва;

2) “вертикальні” ПІІ – це інвестиції, де галузі є незалежними і належать до різних стадій виробництва продукту. Такі іноземні інвестиції дають змогу замінити окремі частини внутрішніх фірмових систем виробництва та збуту на неефективних ринках.

За ознаками в економічній літературі виділяють такі класифікації прямих іноземних інвестицій :

– форма власності. За формою власності виділяють приватні, державні, інвестиції міжнародних організацій, недержавних організацій, змішані інвестиції

– види .Видами прямих іноземних інвестицій є іноземна конвертована валюта, валюта України при реінвестуванні, будь-яке рухоме і нерухоме майно, грошові вимоги та права на виконання зобов’язань, права на інтелектуальну власність, інші нематеріальні складові, акції, облігації та інші цінні папери, а також корпоративні права, виражені у конвертованій валюті. До видів також відносять права на здійснення господарської діяльності, а також права на користування надрами та використання природних ресурсів відповідно до законодавства та інші цінності відповідно до законодавства України.

– мотив інвестування Це ресурсно -орієнтовані ПІІ, ринково-орієнтовані ПІІ ,ПІІ, зорієнтовані на зростання ефективності та стратегічні ПІІ.

– За величиною інвестиції поділяються на малі, середні та великі.

- мета інвестування . За метою (інвестиції бувають для досягнення фінансової мети, підприємницької мети, для реалізації іншої мети);
- ППІ відповідно до намірів інвестора. Бувають добросовісні, небросовісні, псевдоінвестиції.
- способи оформлення такі : явні ; приховані; “чорні”.
- В залежності від геополітичної спрямованості виділяють такі ППІ :інвестиції в країни, що розвиваються; інвестиції в розвинені країни; транзитивні країни;
- За режимом оподаткування буваєть з загальним режимом оподаткування таз пільговим режимом оподаткування;
- За ступенем первинності є первинні; реінвестиції; дезінвестиції;
- За рівнем ризику ППІ бувають низькоризикові; середньоризикові; високоризикові та спекулятивні;
- за юрисдикцією суб'єктів є інвестиції резидентів та інвестиції нерезидентів;
- за характером (ефективністю) впливу на економіку приймаючої країни ППІ можуть бути екстенсивні, інтенсивні іноземні інвестиції, венчурні іноземні інвестиції та псевдоінвестиції.

Для розширення виробництва і для фінансування інвестиційних процесів інвестиції мають ширше застосування .Субекти інвестиційної діяльності використовують інвестиційні ресурси. Такі вкладення відбуваються за напрямками капітального будівництва, створенням виробничої та соціальної інфраструктури, запровадженні інновацій.

Різноманітність ППІ велика і їхня класифікація не описує всіх. Вони більш повно враховують сутнісні ознаки поняття ППІ, багатосторонність їх видів та форм, що розкриває мотиви, цілі та спонукання іноземних інвесторів і є вкрай необхідним для обґрунтування необхідності залучення ППІ в економіку країни та розробки ефективної політики щодо їх регулювання.

З метою зменшення ризиків , потенційні інвестори перед тим як вкласти кошти, детально вивчають на аналізують ступінь привабливості країни чи певного регіону , галузі економіки, підприємства .

Для того щоб привабливість інвестування була ефективною , потрібно вивчити деякі моменти , на які варто звернути увагу. Одними з головних виступає

характеристика та доступність місцевого ринку. Має значення і законодавство, особливо сприятливе для залучення інвестицій. Не менш важливими є середовище та ступінь захисту іноземних інвесторів в країні.

Ще однією з важливих характеристик об'єкту інвестування є потенційний ринок праці, тобто наявність кваліфікованої робочої сили та її вартість.

Законодавче регулювання можливостей вивозу інвестованого капіталу та прибутку та забезпечення захисту інтелектуальної власності. Також сприяння залучення іноземного капіталу є прихотливий інвестиційний клімат, без якого інвестиції не отримають бажаного результату, політична стабільність та зовнішньоекономічна політика.

Безпосередньо, втручання держави, рівень корупції, ведення бізнесу мають вплив на інвестиційний клімат.

Наша держава сміливо може бути однією з потенційно привабливих країн для інвестування. Україна багата на природні ресурси, кваліфіковану і дешеву робочу силу, якої в нас достатньо. Тут присутній значний науково – технічний потенціал, наявна інфраструктура, потужна виробнича база. В нашій країні існує величезний внутрішній ринок збуту продукції та можливість успішної інтеграції у світовий та товарний ринок. В результаті нестабільної політичної ситуації Україна асоціюється як країна, в якій негативний інвестиційний імідж. Він обумовлений політичними факторами, тому непомітним залишається те, що держава за останні роки зробила відчутні кроки в напрямку інтеграції в світову економіку. [1].

Отже, для того, щоб покращити інвестиційний клімат в Україні, тим самим активізувати притік іноземного капіталу в Україну, на мою думку необхідно покращити загальну економічну ситуацію в країні. Другим кроком стане реформування податкової системи та стабілізація банківської системи. Боротьба з корупцією та запровадження антикорупційної політики стане ще однією запорукою покращення роботи страхових компаній. Позитивним зрушенням також вбачається протидія корупції та якнайшвидше її подолання, зменшення фіскального тиску на бізнес і зниження податків. Та найважливішим

елементом покращення інвестиційного клімату є забезпечення стабільної політичної та економічної ситуації.

2.Макроекономічний аналіз інституціональних та структурних факторів приваблення прямих іноземних інвестицій

Згідно аналізу, який проводила Державна служба статистики , обсяг прямих іноземних інвестицій(ПІІ) протягом першого півріччя 2018 року становив \$32,63 млрд, що на \$1,04 млрд, або на 3,3%, перевищує показник на початок року. [5] .

Через низку різних економічних чинників картина приросту ПІІ з різних країн світу виглядає інакше, ніж з їх надходження. Наприклад, Росія була одним з найбільших інвесторів і накопичений обсяг інвестицій з цієї держави зріс на \$26,7 млн. Лідером з інвестування в нашу країну стали Нідерланди. Завдяки їхньому інвестуванню , обсяг накопиченого капіталу становить \$452 млн. Ще однією країною – лідером став Кіпр. Обсяг накопиченого капіталу на сьогодні \$257,8 млн. За цими країнами йде з великим відставанням Німеччина \$48,9 млн, Італія - \$41,6 млн, Польща - \$39,9 млн, Угорщина - \$37,6 млн, США - \$37,1 млн.

Також, за даними Держстату змінилися ПІІ у вигляді акціонерного капіталу. У кінці 2017 році вони становили \$39,14 млрд, а 1 січня 2018 року - \$31,59 млрд [5] .

До 925 доларів зріс обсяг прямих іноземних інвестицій в Україні на 2017 рік. У відсотковому відношенні це на 4,3%. З періоду незалежності України максимальна кількість інвестицій була в 2011 році. Тоді їхня сума на одну людину складала 1 084,3 долара. Натомість мінімальна сума інвестицій на одну особу була в 2016 році – це 886 доларів.

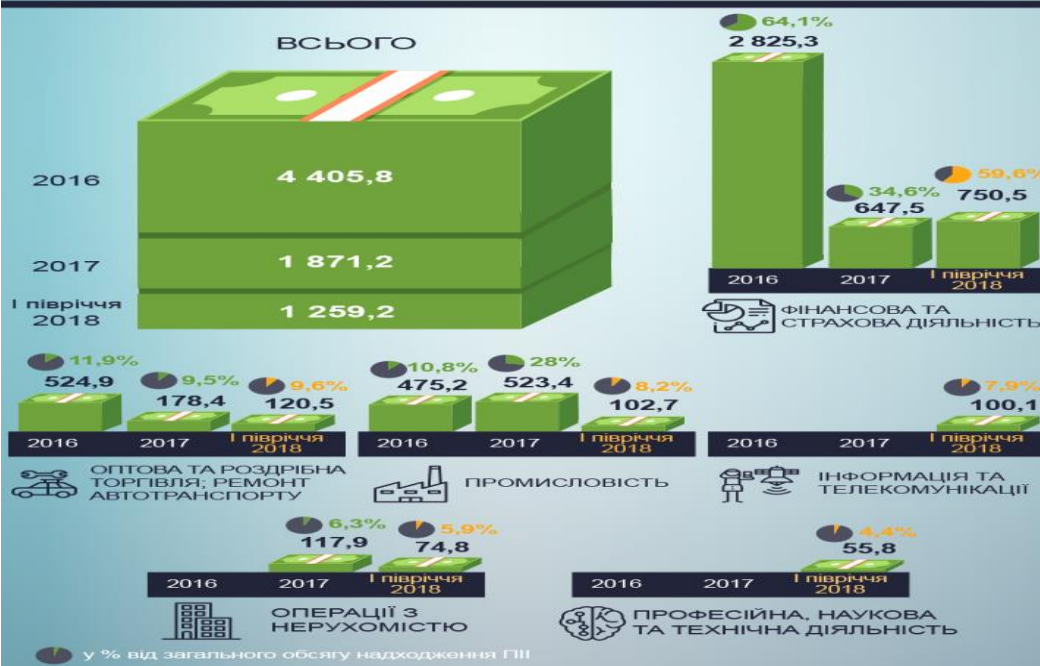
Однією з вагомих причин зменшення загального обсягу прямих іноземних інвестицій стала неоголошена війна на Донбасі та нестабільна економічна ситуація держави.

ЯК ІНВЕСТИУЮТЬ В УКРАЇНУ

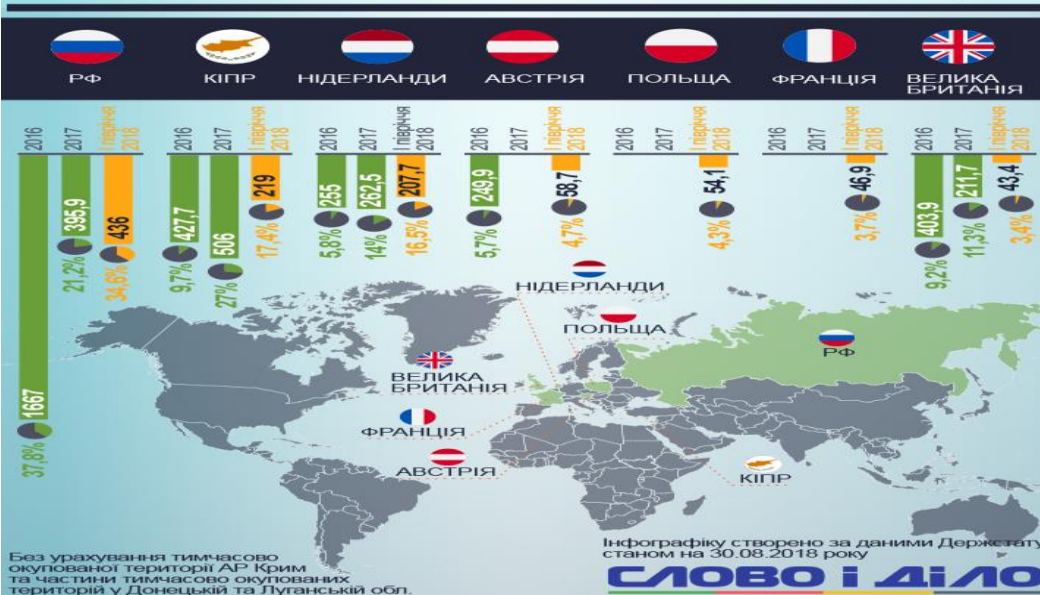
НАДХОДЖЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНУ У 2010-2018 РР.

НАЙБІЛЬШІ НАДХОДЖЕННЯ ПІІ ЗА СФЕРАМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У 2016-2018 РР., млн грн

НАЙБІЛЬШІ НАДХОДЖЕННЯ ПІІ ЗА КРАЇНАМИ-ІНВЕСТИТОРАМИ У 2016-2018 РР., млн грн

Без урахування тимчасово окупованої території АР Крим та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській обл.

Інфографіку створено за даними Держстату станом на 30.08.2018 року
СЛОВО І ДІЛО

Рис 1. Як інвестують в Україну [13]

Як ми бачимо на інфографіці у 2016 році іноземних надходжень в країну було вдвічі більше ніж за період 2017. Хоча, як ми можемо спостерігати, що іще за перше півріччя 2018 року кількість надходжень у різні сфери економічної діяльності досягає майже таких самих показників як за весь 2017 і становить 1259,2 млн. грн. Стан залучення прямих іноземних інвестицій в Україну значно ускладнює інвестиційну діяльність, оскільки наявний обсяг вкладень не забезпечує передумов економічного зростання. На інвестиційну привабливість значно впливає загальний стан корупції та політично – економічна стабільність. На жаль, з початку 2014 року наша держава втратила навіть ту стабільність яку мала до цього. Через політичні суперечності країна втратила інвестиційну привабливість, хоча потенціал в неї залишився. Напевно, саме через це кількість інвестиційних надходжень почала скорочуватися.

. Найактивніше інвестували в сферу фінансів і страхування – 647,5 млн, за 2017 рік і за I квартал 2018 року 750, 5 млн. гривень. Українська промисловість у 2017 році вартувала 523,4 млн, а за перший квартал 2018 року – 102,7 млн. в оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автотранспорту – 178,4 млн, 2018 рік – 120,5 млн., в операції з нерухомістю – 117,9 млн грн., а за I півріччя 2018 – 74, 8 млн.

Надходжень у професійну, наукову та технічну діяльність не було, натомість у 2018 році в неї почали інвестувати. Кількість надходжень становила 55,8 млн. гривень .

Перспективи інвестиційної діяльності в Україні здебільшого визначаються обсягами та структурою вже накопиченого в країні іноземного капіталу . Динаміка інвестицій найбільш наочно демонструє зміну інвестиційного клімату країни. Вона вважається індикатором зміни рівня довіри та рейтингу країни . На даний час, економічна активність іноземних інвесторів в Україні незначна. За 2017 рік в економіку України іноземними інвесторами з 76 світу вкладено 1630, 4 млн. дол . США прямих інвестицій.

Основні країни - інвестори, які вклали найбільше коштів у розвиток України є Кіпр, Нідерланди, Російська Федерація, Велика Британія, Німеччина,

Швейцарія. Порівняно з 2018 роком обсяги освоєння капітальних вкладень на 22,2 % більші і становлять 412.8 млрд. грн.

Рис 2. Іноземні інвестиції в Україну [11]

Як ми бачимо з інфографіки, обсяги та надходження в Україну є досить непоганими. Значить, Україна все – таки залишається привабливою для інвестицій і в неї хочуть вкладати. Україна багата на ресурси, на трудовий потенціал, але наша економіка не дає можливості до кінця продемонструвати іншим державам що в нас є що брати.

Водночас, наша держава не знаходиться осторонь світових процесів, є досить інтегрованою у світове господарство і порушення макростабільності та зовнішніх ринках має свій відголос в Україні.

Рис 3. Найпопулярніші галузі для прямих іноземних інвестицій [9]

У зв'язку з військовими подіями на Донбасі, в Україну почали зменшуватись прямі іноземні інвестиції. За 2013 рік вони зникли до 4,5 млрд. дол, а у 2014 до 410 млрд.дол. Найпершою причиною, через яку відбулося таке скорочення став військовий конфлікт з Росією та поглиблена політична та економічна криза в країні [11] .

Найперше від збройного конфлікту страждають галузі високотехнічного виробництва та підприємства з високою часткою маломобільних засобів. Страждають інвестиції , направлені на внутрішній ринок , зокрема в сферах послуг та споживчих товарів тривалого користування.

Після завершення військового конфлікту ПІ відновлюються після 3 – річного застою.

Різні жахливі події такого становища, зокрема загибель людей мають вплив на прямі інвестиції. Виникають труднощі із забезпеченням чинників виробництва , різке падіння внутрішнього попиту. Через конфлікт відбуваються зміни в державній політиці, які не завжди є сприятливими.

Загибель людей та фізична втрата інвестицій, труднощі із забезпеченням чинників виробництва, різке падіння внутрішнього попиту – таким є можливий прямий вплив війни на інвестиції. Конфлікт також може призводити до несприятливих змін державної політики.

Так як Кіпр вважається одним з найбільших інвесторів України, то там зареєстрована найбільша частка інвестиційних компаній. На початок 2014 року їхня частка складала 32,7%, а тепер дорівнює 24,4%.Вігрініські острови, Кіпр, Беліз є найпершими трьома «класичними офшорами ». Загалом, обсяг ПІ цих країн на початок 2014 року склав 38,8 % усього обсягу іноземних інвестицій. [11].

На другому місці інвестування в Україну відбувається з боку таких країн як Німеччина та Нідерланди. Що змушує цих країн вкладати немалі кошти в нашу державу. Все пояснюється тим , що саме через німецьку компанію індійська « Арселор Міттал « контролює наш « Криворіжсталь» .

Нідерланди, у свою чергу, є одним із найбільших джерел інвестицій у світі лише формально. Така ситуація відбувається завдяки сприятливим податковим та іншим умовам. Наприклад, частина \$1,8 млрд інвестицій в телекомунікаційний сектор України зумовлена тим, що компанією «Київстар» володіє зареєстрована у Нідерландах VimpelCom. Натомість російська Альфа – група через посередників є найбільшим VimpelCom. А реальні інвестиції з Нідерландів представлені компанією Unilever, і є незначними [15].

Порівняно з інвестиціями Кіпру, обсяги та динаміка інвестицій інших країн виглядає невелика. Без нього та інших великих офшорів таких як Британські острови, Віргінські острови та Росії, динаміка інвестицій буде виглядати так :

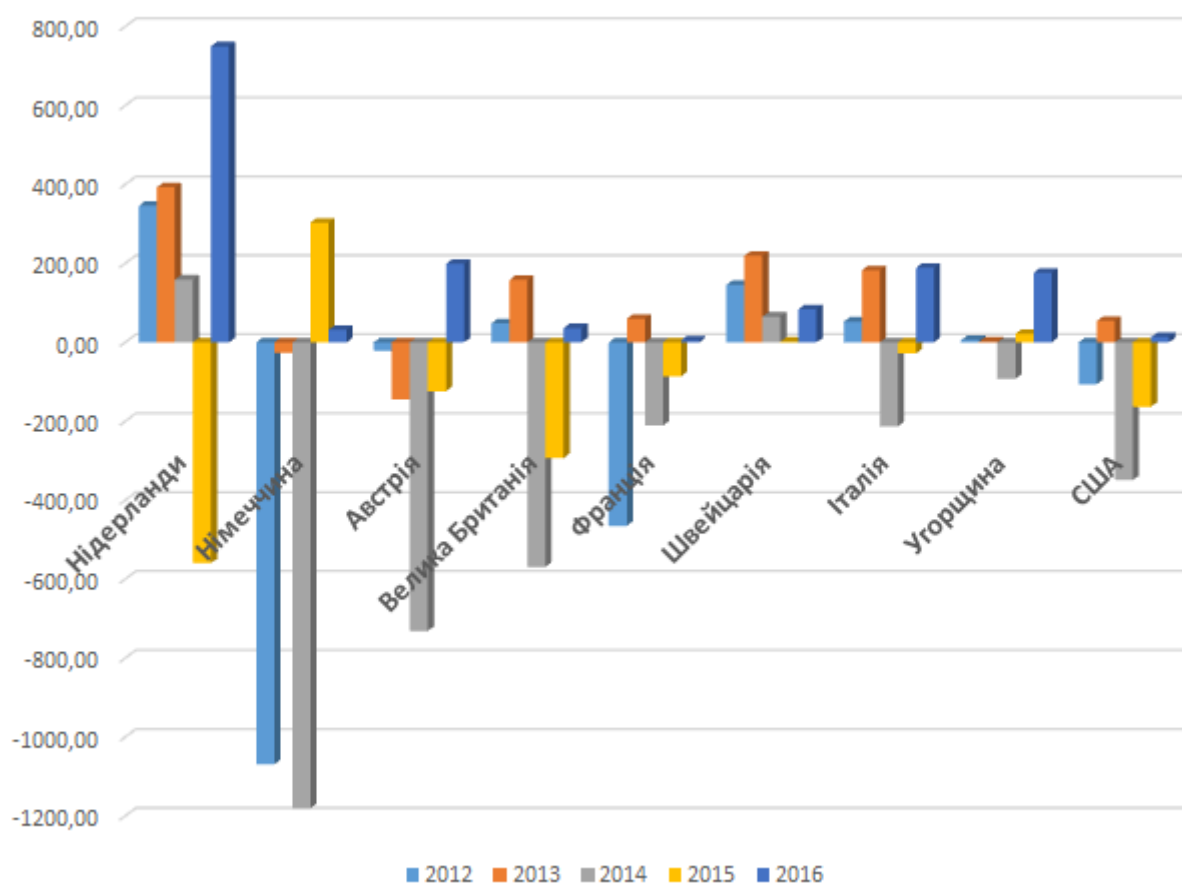

Рис 4. Основні країни – інвестори [10]

Отже, макроекономічні показники обсягів та надходжень в Україну прямих іноземних інвестицій є досить непоганими. Наша держава має можливості, має потенціал але їй важлива допомога як внутрішня, тобто уряд та народ так і зовнішня у вигляді прямих іноземних інвестицій. Економіка держави має бути достатньо стабільною щоб залучати ще більше іноземних інвестицій. Влада має

створити в нас сприятливий інвестиційний клімат для інвестицій та їх розвитку. Інвестори, які вкладають кошти повинні отримувати хороші прибутки . Це економічно вигідно як їм так і нам, для розвитку держави в цілому.

3. Проблеми залучення прямих іноземних інвестицій та шляхи їх вирішення

При дослідженні проблем прямого іноземного інвестування в Україну можна дійти висновку про те що відсутність державного регулювання надходжень іноземного капіталу не лише не сприятиме вирішенню галузевих структурних проблем а навпаки буде призводити до утиснення інтересів національних виробників та посилюватиме регіональну диференціацію.

Дослідження основних проблем ефективного залучення прямих іноземних інвестицій дозволяє стверджувати те , що на макрорівні спостерігаються зі стратегічними пріоритетами розвитку національної економіки. На сьогоднішній день, важливим питанням є залучення та заохочення ПІІ в Україну. Стає необхідним державне регламентування іноземного інвестування та регулювання залучення інвестицій в окремі галузі.

Однією з перешкод, які зустрічаються на шляху залучення прямих іноземних інвестицій є збройний конфлікт. Якщо розглядати ситуацію, яка склалась то він охоплює лише невелику частину України – Донбас. Оскільки одним з найбільших інвесторів України була Росія, ставши ворогом і знизилась інтенсивність іноземного інвестування. На даний час, важко передбачити розвиток подій на Сході України.. Політичний ризик інвестування в Україну все ще дуже високий [11] .

Тим часом деякі іноземні компанії не побоялися військових дій. Наприклад, французька компанія Biocodex інвестує в фармацевтичний ринок. Також ще одна французька компанія Nexans і японська Fujikura розпочали своє промислове виробництво у Львівській області . Вони використовують такі переваги України як освічена та дешева робоча сила і близькість до європейських ринків.Америколілманська Cargill та китайська Sofco інвестують в логістику сільського господарства. Завдяки їм інші потенційні інвестори можуть брати приклад і це стає прямим сигналом для них [12] .

Інвестори звертають увагу та чимало чинників як економічного так і політичного характеру.

Військовий конфлікт з Росією є вагою причиною зменшення обсягів залучення інвестицій, але існують інші чинники які теж є не менш важливими. Це широкомасштабна корупція та відсутність довіри до судової системи. Також вагомим чинником стали непередбачуваний курс та нестабільна фінансова система. Насамперед, Україні потрібно вирішити довгострокові проблеми, які Але без вирішення довгострокових проблем на тлі конфлікту з Росією та помірно - песимістичних прогнозів щодо глобальних інвестиційних потоків у 2017 та 2018 роках, на зіснують на тлі конфлікту з Росією.начне зростання реальних прямих іноземних інвестицій в Україну очікувати не варто.

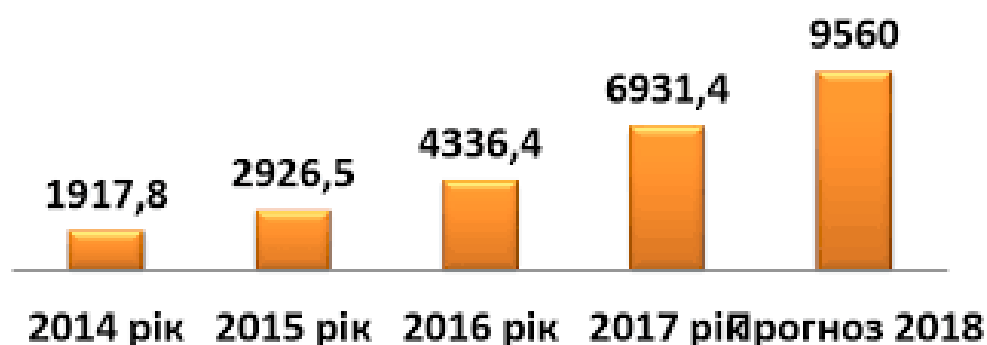

Рис 5. Прогнози надходження ПІІ в Україну [8]

Як ми бачимо на графіку, після початку війни кількість інвестиційних потоків поступово збільшується з кожним роком. Значить не всі інвестори звертають увагу на військовий конфлікт, адже він не впливає на інвестиційні потоки певних іноземних держав. За прогнозами, наша країна залишається пріоритетною для потоку прямих іноземних інвестицій. Сприятливий інвестиційний клімат дає змогу залучати все більшу кількість іноземних інвестицій для розвитку та зростання національної економіки. Не все так погано як могло здаватися на перший погляд.

Для того щоб покращити інвестиційний клімат України на сьогодні є актуальне питання удосконалення правової та організаційної бази для підвищення дієздатності механізмів сприятливого інвестиційного клімату. Також варто підвищувати конкурентноспроможність вітчизняної економіки та покращувати інвестиційний клімат [8] .

1. На сьогодні в Україні створене правове поле для інвестування та розвитку державно – приватного партнерства. Згідно Законодавства України, воно визначає гарантії для інвесторів та реалізує державно – приватне партнерство в Україні..
2. На території України надаються рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами та для всіх іноземних інвесторів. Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації.
3. Підписано та ратифіковано Верховною Радою України міжурядові угоди про сприяння та взаємний захист інвестицій з більше ніж 70 країнами світу.

Для можливих шляхів покращення інвестиційного клімату та залучення прямих іноземних інвестицій в Україну варто вжити наступних заходів :

- національну фінансову систему варто розбудовувати в напрямку створення механізмів довгострокового інвестиційного кредитування, розподілу інвестиційних ресурсів. Необхідна ефективна концентрація заощаджень населення для фінансування цілей економічного розвитку. Також варто звернути увагу та реформування амортизаційної системи через її посилення інвестиційної спрямованості;
- Впровадження механізмів участі індивідуальних інвесторів в операціях на фінансовому ринку ;
- Створювати та покращувати інвестиційний клімат і розробляти пла дій щодо формування сприятливого інвестиційного клімату. Звернути увагу на підвищення привабливості різних областей з урахуванням їхнього ресурсного потенціалу;
- впровадження механізмів участі індивідуальних інвесторів в операціях на фінансовому ринку;
- залучати прямі іноземні інвестиції не тільки в конкретні галуза, але й в інститут розвитку. Створення надійної правової основи для стимулювання і залучення ПІІ ;
- розвиток державно – приватного партнерства в підтримці інвестиційної та інноваційної діяльності;

- покращувати інформаційне супроводження реалізації інвестиційних проектів шляхом забезпечення взаємодії органв виконавчої влади і підприємців; [14] .

Отже, стимулювання надходження прямих іноземних інвестицій в економіку України повинно стати ключовим елементом державної політики та включати удосконалення нормативно – правової бази інвестиційної діяльності. Повинна бути прозорість процесу приватизації та стимулювання залучення інвестицій в інтелектуальний капітал .Важливим є також розвиток корпоративного управління та формування позитивного іміджу країни для закордонних інвесторів. [6, с. 123].

Висновки

Соціально – економічний розвиток, нестабільна політична ситуація, загальний незадовільний рівень життя мають негативний вплив на інвестиційний клімат та залучення ПІІ в цілому. Залучення іноземних інвестицій у неефективні галузеві структури, де частка високотехнологічних виробництв була мінімальною. Також важливий вплив здійснює нерівномірний соціально – економічний розвиток регіонів України. Такий наслідок має неоптимальна і географічна структура надходження інвестиційних ресурсів.

Невирішеність цих проблем призводить до негативних наслідків як для інвесторів, які втрачають прибутки, так і для держави у цілому внаслідок погіршення інвестиційного іміджу та скорочення робочих місць. Головним негативним наслідком погіршення інвестиційного іміджу є зниження рівня життя населення .

На різних етапах розвитку в Україні відбувалося погіршення інвестиційного клімату. Це супроводжувалось розширенням та згортанням пільг для іноземних інвесторів, тобто з низьким рівнем захисту їх комерційних інтересів. Негативно впливали такі фактори як незадовільний рівень соціально – економічного розвитку національної економіки. [8] .

Розглянуті проблеми потребують вирішення як на державному так і на регіональному рівні. Досягнення паритету між короткостроковими інтересами окремих приватних іноземних інвесторів та одержання довгострокових ефектів для національного господарства і населення України має стати головним у вирішенні цих проблем. Вони проблеми потребують негайного вирішення та прийняття відповідних рішень .

Список використаної літератури

1. Бондаренко, О. О. Залучення іноземних інвестицій як джерело економічного зростання [Текст] / О. О. Бондаренко, К. С. Нижник // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. – 2014. – № 3 (77). – С. 88-95.
2. Куньч З. Й. Універсальний словник української мови / З. Й. Куньч. – Тернопіль : «Навчальна книга – Богдан», 2007. – 848 с.
3. Національні проекти у стратегії економічної модернізації України / Я.А. Жаліло, Д.С. Покришка, Я.В. Бережний, А.П. Павлюк [та ін.]. – К.: НІСД, 2013. – 144 с.
4. Тесля С. М. Прямі іноземні інвестиції як економічна категорія, їх суть та класифікація / С. М. Тесля // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. – Вип. 19.3. – С. 131-139.
5. Державна служба статистики . Електронний ресурс. Режим доступу : [www.ukrstat.gov.ua] .
6. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV: за станом на 15.01.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
7. Закон України «Про стимулювання інвестиційної діяльності у пріоритетних галузях економіки з метою створення нових робочих місць» від 06.09.2012 р. № 5205 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/>
8. Інвестиційний клімат в Україні [Електронний ресурс] / Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. – 19 грудня 2013 р. – Режим доступу:<http://www.me.gov.ua/file/>
9. Інформація щодо співпраці з інвесторами в рамках реалізації Національних проектів [Електронний ресурс] / Державний агентство з інвестицій та управління національними проектами. – Режим доступу: <http://www.ukrproject.gov.ua/page/nazva-rozdilu-z-dokumentami>
10. Концепція Державної цільової економічної програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011-2015 роки [Електронний ресурс] /

Верховна Рада України. – Режим доступу:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1900-2010-p>.

11. Концепція розвитку державно-приватного партнерства в Україні на 2013-2018 роки [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
12. Програма розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні // Офіційний вісник України. – 2011. – № 28. – Ст. 1173. 2. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
13. Про режим іноземного інвестування : Закон України від 19.03.1996 р. №93/96 : за станом на 15.01.2011 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua>
14. Скільки іноземних інвестицій надійшло в Україну .Режим доступу <https://www.slovoidilo.ua/2018/08/31/infografika/ekonomika/skilky-inozemnyx-investyczij-nadijshlo-ukrayinu-2010-2018-rokax>
15. Щодо напрямів удосконалення політики запровадження національних проектів в Україні: аналітична записка / Я.В. Бережний, Я.А. Жаліло, А.П. Павлюк [Електронний ресурс] / Національний інститут стратегічних досліджень, 2013. – 9 с. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1170/>

